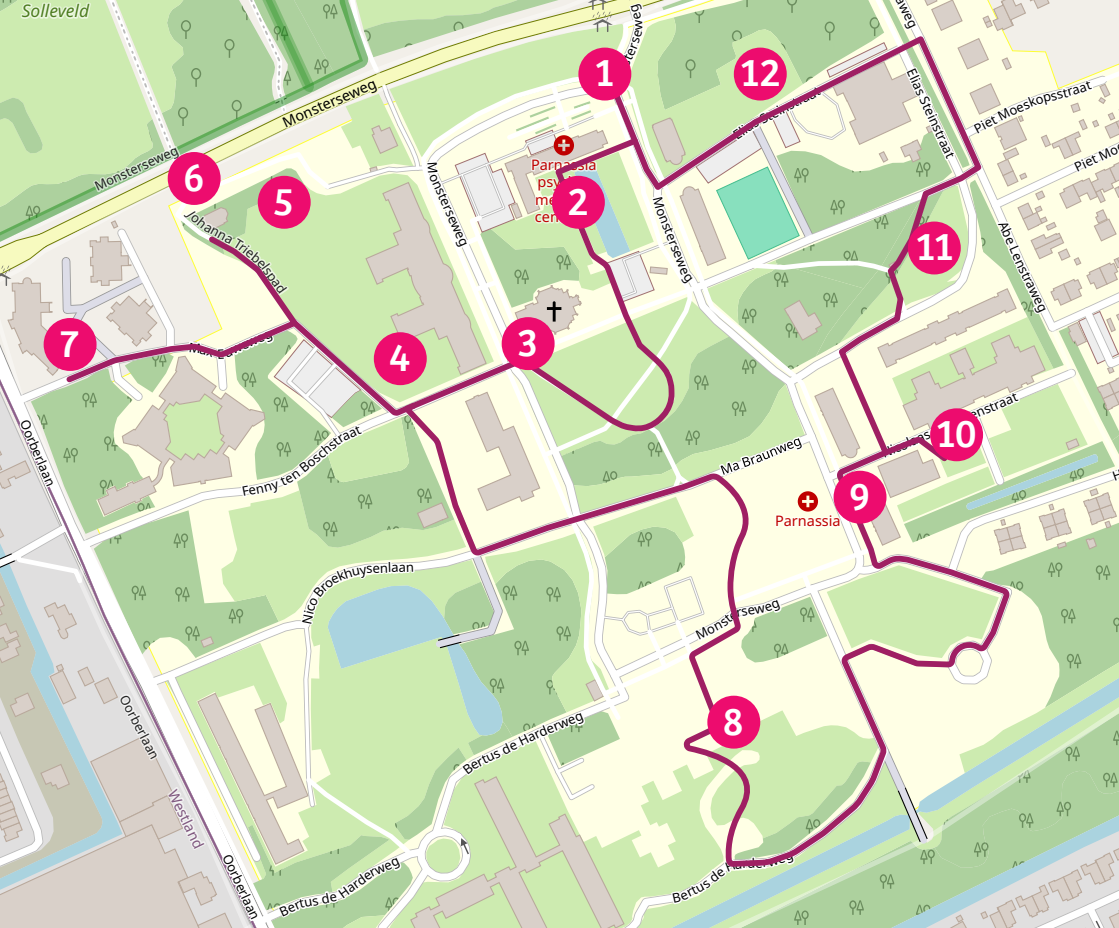

Wandelroute

Woonzorgpark Bloemendaal

Woonzorgpark Bloemendaal, onderdeel van Parnassia, is gevestigd op een prachtig groen terrein vol historie. Geniet en leer tegelijkertijd meer over de geschiedenis én over de prachtige natuur. Deze wandelroute is voor medewerkers, cliënten, buurtbewoners en alle andere geïnteresseerden. De wandeling is 2,7 kilometer lang en duurt ongeveer 40 minuten om te lopen. Het is mogelijk om de route in te korten.

Plattegrond

1 Start- en eindpunt	7 Begraafplaats
2 Amberboom	8 Zintuigen
3 Kerk	9 Linde
4 Robinia	10 Groencentrum Klein Westland
5 Esdoorns	11 Stilletuin Boomhof en labyrinth
6 Oude Theehuis	12 Kunstwerk

Start- en eindpunt

1

Woonzorgpark Bloemendaal, onderdeel van Parnassia, is gevestigd op een prachtig groen terrein vol historie. Geniet en leer tegelijkertijd meer over de geschiedenis én over de prachtige natuur.

Amberboom

2

De amberboom komt van oorsprong uit Noord-Amerika en wordt sinds 1688 als sierboom aangeplant in Europa. Het vruchtje van deze boom is kogelvormig, verhout en stekelig. De bast van een volwassen boom is grijsbruin en diep gegroefd. De groeven lijken wel wat op pantserschubben van een krokodil, daarom wordt de boom in Amerika ook wel alligatorwood genoemd. Het blad heeft mooie herfstkleuren: dieprood, geel en oranje. Wrijf eens een blad stuk tussen je handen en ruik daar eens aan. Dat ruikt lekker zoet. Het hars in de bast bevat geneeskrachtige stoffen en werd door stammen als de Cherokee en de Choctaw daarom ingezet tegen wonden en verkoudheid.

Kerk

3

In 1894 werd de eerste kerk, de Stichtingskapel, gebouwd op het terrein van Bloemendaal. In de Tweede Wereldoorlog werd de kerk verwoest. Diensten werden na de verwoesting gehouden in de Theeschenkerij en later op zolder van een kliniek. Na de oorlog werd de kerk herbouwd en weer in gebruik genomen. Rechts naast de hoofdingang hangt een gedenkteken voor deportaties van Joodse patiënten en Joodse onderduikers tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Robinia

4

Deze van oorsprong Noord-Amerikaanse soort is genoemd naar Jean Robin, lijfarts van koning Hendrik IV van Frankrijk. Hij plantte in 1601 een robinia in de tuin van het Louvre in Parijs.

De boom wordt ook wel een pseudo acacia genoemd: het is geen acacia maar lijkt erop door de scherpe doorns op de takken. De stam van de robinia heeft diepe groeven. De boom bloeit in mei, juni en juli met grote trossen witte geurende bloemen. Die leveren nectar, die door bijen wordt verwerkt tot acaciahoning. De bloemen zijn eetbaar (bv in jam) en er wordt parfum van gemaakt. Alle andere delen van de boom zijn giftig.

Esdoorns

5

In de herfst vind je onder esdoorns de zogenaamde 'helikoptertjes'. Dat zijn de vruchten van de esdoorn. Aan de vrucht, een gevleugeld nootje, zitten twee vruchten aan één steeltje. De vleugels staan tegenover elkaar en daardoor kan het vruchtje makkelijk meegenomen worden door de wind. In het najaar kleuren de bladeren van de esdoorn bovendien prachtig. In Canada en de VS wordt sap getapt uit de esdoorn om siroop van te maken: ahoornsiroop. Hartstikke lekker op een pannenkoek.

Op dit terrein zie esdoorns die in het verleden gebruikt werden voor hakhout en daarom twee of meer stammen hebben. De boom werd vroeger iets boven de boomvoet gekapt, daardoor bleef er een stronk over waar weer nieuwe takken uit groeiden, zo ontstonden meerdere stammen.

Oude Theehuis

6

De voormalige theeschenkerij werd in 1935 ontworpen door architect A.T. Kraan. Het langgerekte houten gebouw had veel ramen en bood een mooi uitzicht op het omliggende groen. Van het gebouw is maar een deel bewaard gebleven, maar de plek vertelt nog altijd iets over het dagelijks leven en de zorg op het terrein vroeger.

Begraafplaats

7

Verscholen in het groen ligt de voormalige begraafplaats van het psychiatrisch ziekenhuis Bloemendaal. Sinds het einde van de 19e eeuw werden hier patiënten en medewerkers begraven die leefden en werkten op het terrein.

De begraafplaats maakte onderdeel uit van een zelfvoorzienende gemeenschap, waarin zorg, geloof en dagelijks leven nauw met elkaar verweven waren. Hoewel het terrein in de loop der jaren sterk veranderde, ademt deze kleine plek nog altijd iets van die oorspronkelijke geschiedenis en de mensen die hier hun laatste rustplaats vonden.

Korte zintuigenwandeling

8

Tijdens deze wandeling heb je al veel waargenomen. Nu is het tijd om je te verbinden met de natuur en alles wat je onderweg tegenkomt. Neem dit gevoel van verbinding mee terwijl je verder wandelt.

[In de routeapp vind je een audiobestand van deze oefening.](#)

Linde

De stam van de meeste linde-soorten zijn zwaar en dik, maar ze gaan niet altijd recht omhoog.

Verschillende soorten hebben een stam die zich halverwege splitst in een stam die omhoog gaat en zware takken die naar beneden hangen. Als je goed kijkt zie je dat zowel de boom als het blad de vorm hebben van een hart. Onderaan de boom zie je vaak opstaande takken, dit wordt een lindenbroek of lindenschort genoemd. Van het zachte hout van de linden werden vroeger vaak Mariabeeldjes gemaakt.

9

Groencentrum Klein Westland moestuin en poel

Bij Groencentrum Klein Westland, onderdeel van Reakt en Parnassiagroep, werken cliënten met planten en dieren, helpen bij tuinonderhoud, kweken planten of werken met hout.

De tuin en de aangelegde poel vormen een kleine oase vol biodiversiteit met kikkers, padden en salamanders. Iedereen is welkom om binnen te lopen, een kijkje te nemen of iets te kopen dat met zorg is gemaakt door cliënten.

10

Stiltetuin Boomhof en Labyrint

11

De Boomhof is een stiltetuin voor bewoners, cliënten, medewerkers en buurtgenoten. De tuin biedt ruimte voor rust, herstel en ontmoeting. Je kan er het labyrint lopen voor reflectie en ontspanning en er is een tiny house voor bezinning en gesprek.

Daarnaast is de Boomhof het startpunt van groene herstelgroepen voor cliënten, waarin natuur wordt ingezet als onderdeel van herstel en welzijn.

Voel je vrij om het labyrint te lopen. Liever eerst iets meer weten over wat het is en hoe je een labyrint loopt?

[Download dan dit bestand.](#)

Kunstwerk

12

Het beeld *You alone can do it, but you cannot do it alone* is gemaakt door bewoners van de Emiliehoeve. Ze werken hier met hart en ziel aan onder leiding van creatief therapeut Peter de Leeuwe.

Het ontwerp is van beeldend kunstenaar Tilly van der Goor. Het beeld verbeeldt saamhorigheid en onderlinge verbondenheid: herstel doe je zelf, maar nooit alleen.

Route via de app

Wil je de route liever op je telefoon bekijken? Open de wandeling dan in de IVN Natuurroutes app. Scan daarvoor de onderstaande QR-code.

IVN Den Haag e.o.

Deze wandelroute is ontwikkeld door natuurgidsen van IVN Den Haag e.o. en door medewerkers van de Parnassia Groep. Kijk voor gratis natuurexcursies in en rond Den Haag op ivndenhaag.nl

Over de Groene GGZ

Parnassia Groep is ambassadeur van de Groene GGZ; een landelijke beweging om groen en natuur meer te integreren in behandelingen en op GGZ locaties. De Groene GGZ is een initiatief van IVN Natuureducatie en Nature for Health.